

Waarnemingen voor de periode 1 oktober - 31 december zo spoedig mogelijk insturen naar:

Anne van Dijk
Pop Dijkemaweg 102
9731 BH GRONINGEN

Dodaars	22-09	min. 12 op nieuw gegraven plas in stadsgewestpark Noorddijk
Roodhalsfuut	15-08	1 in zomerkleed plas Middelbert
	26-09	1 in zomerkleed Eemshaven
Kuifduiker	08-07	1 in zomerkleed Rottumeroog
	18-09	2 Eemshaven
Geoorde Fuut	24-07	3 in zomerkleed Rottumeroog
	29-07	1 in winterkleed Rottumeroog
	23-08	2 Jaap Deensgat, Lauwersmeer
	05-09	1 langstr. Lauwersoog
	06-09	1 Vlinderbalg, Lauwersmeer
Noordse Stormvogel	05-09	1 langstr. Lauwersoog
Grote Pijlstormvogel	04-09	1 langstr. Lauwersoog Zie artikel in vorig nummer
Vaal Stormvogeltje	05-09	2 langstr. Lauwersoog
Jan-van-gent	02-08	1 dood ex. Eemshaven
	05-09	1 eerstejaars vogel met witte kop langsvliegend bij Lauwersoog
Aalscholver	Op Rottumeroog werden max. 193 vogels geteld op 21-07.	
Roerdomp	Roerdompen werden gezien op 21 en 23-08 1 bij de Vlinderbalg in de Lauwersmeer en op 29-09 1 in de Berlagepolder bij 't Waar.	
Koereiger	Van 03 t/m 06-09 foerageerde 1 exemplaar tussen koeien en schapen in een weiland langs de N33 bij Siddeburen.	
Grote Zilverreiger	Van 09 t/m 19-09 was een Grote Zilverreiger aanwezig bij Rijpema, Woudbloem.	
Zwarte Ooievaar	De enige melding van een Zwarte Ooievaar was op 06-07 van een in NO-richting vliegende vogel over de stad Groningen.	
Ooievaar	08-07 1 N Paterswoldse Meer Vanaf 14-08 werd regelmatig een geringde vogel (nr 881) gezien bij Nieuwwolda. Op 26-10 werd de vogel dood aangetroffen in het waterzuiveringsbassin van de grasdrogerij 'Oldambt BV'.	

GROTE ZILVERREIGER 10/9 Rijpema (E. Koops)

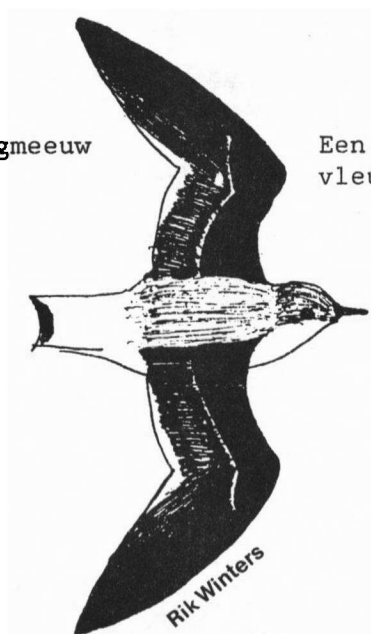
Lepelaar	De hoogste aantallen in de Lauwersmeer werden eind augustus gezien. Op 20-08 werden circa 200 vogels geteld. Buiten de Lauwersmeer werden vogels gezien op Rottumeroog (13 en 30-07 1) bij de Tjamme (23-07 en 09-08 1, op 15-08 3) en bij Hoeksmeer (04 en 09-08 1, op 01-09 2 en 02-09 1).	
Europese Flamingo	Van 01-08 t/m 28-08 werd een vogel gezien op Achter de Zwartten in de Lauwersmeer.	
Sneeuwgans	Van 12-08 t/m 28-08 was 1 adulte vogel witte fase aanwezig tussen Grauwe Ganzen nabij de kazerne in de Lauwersmeer.	
Brandgans	04-07	3 Rottumeroog
Rotgans	06-07	1 overvliegend Meeden.
Casarca	Op 08-07 vlogen 2 Casarca's in W richting over Rottumeroog. Op 15 en 26-08 waren 2 vogels aanwezig op het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer en op 28-09 werden 2 exemplaren gezien bij Warffum. Deze laatste 2 vogels droegen beide een groene ring om de rechterpoot.	
Krooneend	Een nagekomen waarneming: 04-05 4 Lauwersmeer	
Toppereend	Bij Lauwersoog werd op 04-07 1 mn. ex. en op 30-07 1 mn. en 1 vr. ex. waargenomen. Op Rottumeroog werd op 14, 23 en 29-07 een mn. ex. gezien en ten slotte bevond zich op 12-09 1 mn. ex. in 'de kom' in de Eemshaven.	

Zwarte Zeeëend	05-09	max. 20 langstr. Lauwersoog
Grote Zeeëend	05-09	1 langstr. Lauwersoog
Brilduiker	Van de Brilduiker kwamen alleen meldingen van Rottumeroog en wel op 11 en 16-07 en op 16-08, steeds 1 exemplaar.	
Middelste Zaagbek	De eerste Middelste Zaagbekken werden gemeld op 19-09; een groep van 7 vogels trekkend langs de Eemshaven.	
Wespendief	Op 09-07 werd een zich 'zeer verdacht' gedragend exemplaar waargenomen bij het Prinsebos bij Bellingwolde. Verder kwamen meldingen binnen van de volgende trekkende exemplaren:	
	10-07	1 Rottumeroog
	09-08	1 Rottumeroog
	13-08	3 Carel Coenraadpolder
	17-08	2 Carel Coenraadpolder
	30-08	6 Carel Coenraadpolder
	06-09	7 cirkelend O, samen met Havik, Haren
	07-09	1 Ekenstein
	07-09	2 Lauwersmeer
	08-09	1 Eenum
	11-09	2 Eemshaven
	19-09	1 Lauwersmeer
	25-09	4 en 2 roepend Z Haren
	26-09	2 Z Haren
Zwarte Wouw	Bij de nagekomen waarnemingen bevonden zich nog 2 Zwarte Wouwen waardoor het voorjaarstotaal op minimaal 26 vogels komt. In deze periode werden 2 vogels gezien, beide op Rottumeroog, op resp. 23-07 en 02-8.	
Rode Wouw	Van 02 t/m 23-08 waren 1 en soms 2 Rode Wouwen aanwezig in de Carel Coenraad- en Reiderwolderpolder en op 19-08 werd een Rode Wouw gezien samen met 8 Buizerds, 1 Havik en 2 Torenvalken in een thermiekbeld bij Woldendorp. Bij de nagekomen waarnemingen bevonden zich maar liefst 8 Rode Wouwen, waarvan 7 uit de omgeving van Sellingeren.	
Grauwe Kiekendief	Buiten de broedplekken werden o.a. de volgende waarnemingen verricht:	
	19-08	1 trekkend juv. Rottumeroog
	30-08	1 juv. en 1 mn. ex. Eemshaven
	22-09	1 vr. ex. Eemshaven
Ruigpootbuizerd	Na de late voorjaarswaarnemingen werd nu ook in juli 2x een vogel gezien, resp. op 05-07 1 op een groot stuk braakterrein bij Den Ham en op 30-07 1 biddend boven een stoppelakker aan de Kerkeweg bij Finsterwolde. De eerste najaarsvogels werden gezien op 28-09 1 bij Westernieland en op 30-09 bij Warffum.	
Visarend	Uit de vorige periode nog de waarneming van een exemplaar op de N-oever van het Leekstermeer op 14-05. De vogel verorberde een vis van minimaal een halve meter. Uit deze periode 3 waarnemingen:	
	23-07	1 Z stad Groningen
	28-08	1 Lauwersmeer
	29-09	1 Eemshaven

Roodpootvalk	Uit de vorige periode nog 2 waarnemingen: 24-05 1 Wollinguizen richting NO 29-05 1 O Grootegastermolenpolder Uit deze periode: 12-09 1 vr. ex. overvl. Eemshaven 20-09 1 onvolw. ex. Eenum	
Smelleken	De eerste Smellekens werden reeds gezien op 28-08; 1 mn. en 1 vr. ex. in de Lauwersmeer	
Sakervalk	Opmerkelijk was de waarneming van een Sakervalk op 30-08 in de Eemshaven. De vogel was echter voorzien van riempjes en belletjes.	
Slechtvalk	26-07 1 Euvelgunne, Groningen 05-09 1 Oude Robbengat, Lauwersmeer 06-09 1 paar Jaap Deensgat, Lauwersmeer 12-09 1 Eemshaven 27-09 1 Noordpolderzijl 27-09 1 Rottumeroog 30-09 1 Eemshaven	
Kwartel	Onder andere werden op 09-07 14 roepende Kwartels gehoord langs de Nieuwlandse Weg bij Midwolda.	
Waterral	Waterrallen werden gezien of gehoord, o.a. op 30-07 2 bij de Vlinderbalg in de Lauwersmeer, op 05-09 1 bij Veldzicht en van 28-08 t/m 25-09 max. 3 in de Eemshaven.	
Porseleinhoen	Van 15 t/m 19/09 verbleef een vr. ex. in 'de bak' op het westelijke Eemshaventerrein.	
Kwartelkoning	o.a. 1 roepend bij Stork, Loppersum op 05-07	
Kraanvogel	25-08 1 Veenhuizerstukken 01-09 1 Stadspolder	
Scholekster	Op 02 en 18-07 verbleef een albino exemplaar bij Zuiderveen Winschoten en op 02-08 en van 16 t/m 18-08 eveneens een albino op Rottumeroog.	
Steltkluut	04-07 2 Vlinderbalg, Lauwersmeer 12-07 3 (1 vr., 1 mn. en 1 onvolw. ex.) Jaap Deensgat. Op 20-05 bevond zich nog een paar op de Veenhuizerstukken.	
Morinelplevier	20-08	1 W Rottumeroog
Drieteenstrandl.	05-06	1 vogelreservaat Noordpolder
Temmincks Strandloper	28-07 25-08 29-08 05-09	1 vloeiv. Hoogkerk 1 vloeiv. Hoogkerk 1 adult Hoeksmeer 2 x 1 langstr. Lauwersoog
Gestreepte Strandloper	14-09	1 Achter de Zwartten, Lauwersmeer
Bokje	11-09	2 Rijpemaa, Woudbloem

Poelsnip	Op 30-08 werd een Poelsnip gezien bij de dijkcoupure in de Carel Coenraadpolder. Voor zover bekend dateert de laatste waarneming uit de provincie van september 1986, Lauwersmeer.
Grote Grijze Snip	Een Grote Grijze Snip werd van 21 t/m 27-08 gemeld in de Lauwersmeer.
Poelruiter	Poelruiters werden uitsluitend gezien in de Lauwersmeer. Van tenminste 19-07 t/m 12-09 waren 1 tot maximaal 3 (29 en 30-08) exemplaren aanwezig in het Zoute Kwelgebied.
Groenpootruiter	Op 23-07 vloog een groep van 52 exemplaren over het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer.
Grauwe Franjepoot	De eerste Grauwe Franjepoot werd waargenomen op 19-07 op de 'Zoute Kwel' in de Lauwersmeer. Tot 06-09 werden vogels gezien in de Lauwersmeer. Maximaal waren 3 exemplaren aanwezig en wel op 23-07 op Achter de Zwarten en van 22 t/m 29-08 op de 'Zoute Kwel'. Van 28-08 t/m 03-10 was een onvolwassen vogel aanwezig in 'de bak' op het westelijke Eemshaventerrein. Op de poldersloot in de Carel Coenraadpolder werden op 05-09 2 exemplaren opgemerkt en ten slotte was op 22-09 een Grauwe Franjepoot aanwezig in het vogelreservaat bij Noordpolder.
Kleine Jager	Kleine Jagers werden dit najaar weinig gezien. Op 04-09 vlogen 2 ex. langs Lauwersoog en 1 donkere fase tussen de Eemshaven en Borkum. Op 05-09 trokken 6 vogels langs Lauwersoog. Beide dagen stond er een vrij harde WNW wind.
Kleinste Jager	Op 05-09 vloog een onvolwassen exemplaar in westelijke richting langs Lauwersoog.
Zwartkopmeeuw	Op Rottumeroog werden 4 verschillende vogels gezien. Op 02-07 een eerste zomervogel, op 01-08 een juveniel ruiend naar eerste winter, op 02-08 een adult zomer en op 16-08 een tweede winter. Verder is er nog een nagekomen melding van een exemplaar op 10-06 in de Kokmeeuwenkolonie in de Veenhuizerstukken

Dwergmeeuw

Een exemplaar van de zeldzame kleurfase met zwarte bovenvleugels vloog op 17-09 in de haven van Lauwersoog.

Vorkstaartmeeuw	06-09	1 adult langsvl. Lauwersoog
	07-09	1 onvolw. Lauwersoog
Drieteenmeeuw	29-07	1 juv. haven Lauwersoog
	30-07	1 juv. langstr. Lauwersoog
	05-09	1 onvolw. langstr. Lauwersoog

DRIETEENMEEUW 29/7 Lauwersoog (B. Balten)

Lachstern

Voor het eerst pleisterden voor langere tijd Lachsterns in de provincie.

Na eerst een adult op 03-07, verbleven van 31-07 t/m 30-08 maximaal 3 adulten en 1 juveniel in de Carel Coenraad- en Reiderwolderpolder.

De vogels foerageerden vooral boven de poldersloten, maar werden af en toe ook boven de braakliggende akkers gezien. Het juveniele exemplaar bedelde voortdurend om voedsel.

Reuzenstern

In de periode 25-07 t/m 30-08 werden Reuzensterns waargenomen in de Lauwersmeer. Om hoeveel verschillende exemplaren het in totaal gaat, is moeilijk te zeggen. Zeker werden 4 verschillende individuen gezien, en maximaal werden 2 vogels tegelijk waargenomen.

Op 14-09 was nog een adult aanwezig op het Oude Robben-gat.

Verder vlogen op 23-08 2 adulten boven het Van Starkenborghkanaal bij Groningen en tot slot trokken op 20-09 2 roepende vogels hoog over de Eemshaven. Deze vogels werden later op de dag nog weer in het terrein waargenomen.

Dwergstern	Grote aantallen werden geteld op Rottumeroog: 21-07 911. 12-08 850 en op 16-08 617 exemplaren. Overige waarnemingen: 19-07 2 Lauwersoog 30-07 3 Vlinderbalg, Lauwersmeer 12-08 1 Jaap Deensgat, Lauwersmeer 29-08 5 Zoute Kwel, Lauwersmeer 04-09 27 langstr. Lauwersoog 05-09 min. 30 langstr. Lauwersoog 19-09 1 voor de 'uitlaat' in de Eemshaven
Zwarte Stern	Bij de 'uitlaat' van de centrale in de Eemshaven foera- geerden in september grote aantallen; maximaal werden circa 300 geteld op 15-09.
Witvleugelstern	Na een topaantal in het voorjaar nu ook 3 najaarswaarne- mingen: 12-08 1 Jaap Deensgat, Lauwersmeer 24-08 1 tussen 60 Zwarte Sterns op de vloei- velden bij Hoogkerk 04-09 1 adult winter langstr. Lauwersoog
IJsvogel	14-09 1 Paterswoldse Meer 25-09 2 begraafpl. Hofstraat in Winschoten; op 28 en 30-09 nog 1 ex. aanwezig 29-09 1 Berlagepolder, 't Waar
Hop	Op 27-06 werd een Hop gezien in een tuin in Ter Borg en op 19-09 was een exemplaar aanwezig in de Eemshaven.
Draaihals	De vroege Draaihals van 09-04 te Usquert, genoemd in de vorige waarnemingenrubriek, berust op een vergissing en moet zijn 29-04. In deze periode werden geen Draaihalzen gemeld.
Kortteenleeuwerik	Na een exemplaar op 02-05 bij Lauwersoog, werd een tweede exemplaar, een eerstejaars vogel, opgemerkt op een braak- terrein op het oostelijk Eemshaventerrein. De vogel streek hier op 27-09 neer tussen een groepje Veldleeuwe- riken en bleef aanwezig tot 03-10.
Boomleeuwerik	Op 16-07 werd een Boomleeuwerik waargenomen op Rottumer- oog. Op 18-07 werd waarschijnlijk dezelfde vogel hier dood aangetroffen.
Strandleeuwerik	De eerste Strandleeuweriken werden op 29-09 gehoord en gezien in de Eemshaven.
	
Boerenzwaluw	Een bijna geheel albino Boerenzwaluw werd op 23-08 gezien tussen circa 60 'gewone' in de Carel Coenraadpolder. De vogel had een rossige keel.

Duinpieper	Ondanks opvallende hoge aantallen in de rest van het land kwamen uit Groningen 'slechts' 2 waarnemingen: 12-09 1 overvliegend Eemshaven 13-09 1 Eemshaven
------------	--

Grote Gele Kwikstaart	Er kwamen meldingen binnen van 60 overtrekkende exemplaren in de periode van 17 t/m 30-09.	
Witte Kwikstaart	Een grotendeels melanistische Witte Kwikstaart was op 23-08 aanwezig in de Eemshaven. Een dergelijke kleurafwijking is bij de Witte Kwikstaart zeer zeldzaam.	
Blauwborst	Zingende exemplaren op plekken niet genoemd in de vorige waarnemingenrubriek: 10-06 1 Veenhuizerstukken 06-07 1 Needen, in koolzaadveld 16-07 1 Westervalge, Warffum 19-07 1 Oude Pekela 19-07 1 Nieuwe Pekela Verder werd een geringd juveniel exemplaar gezien in 'de bak' in de Eemshaven op 23-08 en een exemplaar op 19-09 eveneens in de Eemshaven.	
Beflijster	De enige Beflijsters deze periode werden gezien op 27-09 op Rottumeroog.	
Snor	Bij de Tjamme werd nog tot 25-07 een zingende Snor gehoord. Bij het Jaap Deensgat werd van 23 t/m 30-07 een zingende Snor opgemerkt, terwijl de vogel hier in mei en juni niet werd gehoord. Ten slotte nog een nagekomen waarneming van 1 zingend exemplaar op 09-05 in de Veenhuizerstukken.	
Waterrietzanger	Een zingend exemplaar zat op 22-08 op het prikkeldraad bij het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer.	
Grauwe Fitis	Een Grauwe Fitis werd op 07-07 gezien bij Appingedam	
Vuurgoudhaan	29-09	1 Eemshaven
Kleine Vliegenvanger	20-08	20-08 1 mn. ex. Rottumeroog
Baardman	Baardmannetjes werden gezien en gehoord in de Eemshaven, Lauwersmeer en bij Rijpemaa, Woudbloem.	
Notekraker	Opmerkelijk was de waarneming van een Notekraker op 23-07 bij Ter Borg.	
Keep	Een broedgeval vond plaats in de Sellingerbossen	
IJsgors	De eerste IJsgors werd gezien op 19-09 in de Eemshaven.	
Sneeuwgorst	Een vroege Sneeuwgorst foerageerde op 12-09 op de basalt-dijk in de Eemshaven.	
Geelgorst	16-08	1 Reiderwolderpolder

De waarnemingenrubriek werd samengesteld uit waarnemingen van:

Bernadette Balten, Egbert Boekema, Jan Hilco Bolhuis, Sjoerd Boonstra, Bert de Bruin, Arend van Dam, Anne van Dijk, Klaas van Dijk, Koen van Dijken, L. Groenewold, J.B. Hulscher, Marnix Jonker, Emo Klunder, J.H.W. Koekkoek, Ben Koks, Joep de Leeuw, Anneke Nieuwenhuijs, Kees Oosterbeek, Ernst Oosterveld, Jan Alex de Roos, Loek Scholtens, Henk van Schuppen, Aart v.d. Spoel, Willem Steenge, Laurens Steijn, Lex Tervelde, Frans Tijsterman, Dick Veenendaal, Guus de Vries, Nico de Vries, Klaas Wildeman en Rik Winters.